

МИСЛИМЕ БУТТЯ ЯК ВИХІДНА ТОЧКА МЕТАФІЗИКИ

¹Буковинський державний медичний університет

Досліджується феномен мислення як характерної риси сучасної метафізики. Автором розмежовує матеріальний та формальний предмети метафізики.

Ключові слова: буття, метафізика, мислення, наука.

Keywords: being, metaphysics, mind, science.

Хоча проблема мислення, пізнання належить сфері гносеології, все ж характерною рисою сучасної метафізики є починати метафізичне міркування саме з проблеми пізнання. Сам процес мислення є завжди мисленням буття і ніколи не ніщо. Первинний предмет метафізики очевидний: буття в самому собі. Однак для його значущості, зведення до світогляду вкрай необхідне осмислення буття в усіх його гранях.

Розглядаючи предмет метафізики, розмежовують матеріальний та формальний предмети. Матеріальним предметом є те, чим метафізика володіє спільно з іншими науками, тобто буттям. Формальний предмет має за основу відрізнити метафізику від усіх інших наук та показувати її специфічність. До нього відноситься суще як таке та його першопричини, або, згідно Арістотеля, “остаточні причини”.

Важливим у розумінні метафізичного буття є дійсне буття, тобто буття, яке воно є саме по собі. Однак тенденції поступу сучасної метафізики та її завдання говорять про те, що метафізика повинна тісніше примикати до логіки, а саме до помисленого нею буття. Слід відзначити, що вивчати буття як помислене чи промовлене належить логіці, а вивчати буття у своїй дійсності – це завдання онтології (метафізики). На цій відмінності наголошував і неотоміст Марітен. “Отже, - писав він, - логічне буття відрізняється від метафізичного тим, що перше розглядається як таке, що існує в розумі. Отож можемо розглядати логічне буття міркувальним або звільненим від реальності буттям” [1, с. 61].

Однак досі метафізика історично будувалась на єдиному, субстанції, безконечному, сутності та буття як на найосновнішій категорії, а тому сучасною необхідністю є розбудова буття на онтологічному та семантичному рівнях.

Поняття сильного буття, тобто буття, яке є основою усіх речей та найвищою досконалістю, у філософію запровадив ще Ф. Аквінський. Це дає можливість при розгляді такого буття керуватися міркуванням, а не формальними судженнями про нього. Розглядаючи метафізику на сильному та інтенсивному понятті буття, ми можемо обґрунтувати всі фундаментальні проблеми метафізики та створити нові завдання для її вирішення.

Метафізичне знання, по суті, є теорією, однак із споглядально-пізнавальною метою. І оскільки така теорія спрямована на чисте пізнання речей такими, якими вони є насправді, то мисленевий процес у метафізиці як теоретичній базі знань є вкрай необхідний та важливий.

Література

1. Мондін Баттіста. Онтологія і метафізика / Пер. з італ. Б. Завідняка. – Жовква: Місіонер, 2010. – 284с.
2. Метафізика: Учеб. пособие / Под ред. Б.И. Липского, Б.В. Маркова. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2008. – 563 с.
3. Романенко Ю.М. Бытие и естество: Онтология и метафизика как типы философского знания. – СПб.: Алтейя, 2003. – 779 с.